

Enquête overstromingsdreiging en evacuatiegedrag in Zeeland

Onderzoek uitgevoerd in het kader van het onderzoek
Perceptie en Risicocommunicatie bij het Omgaan met Overstromingsrisico's (PROmO)

1 juli 2009

Projectpartners

Universiteit Twente, faculteit GW (verantwoordelijk voor dit deel van het project)

Deltares

TNO Bouw en Ondergrond

ITC

TU Delft, faculteit Management

HKV [lijn in water](#)

Samenvatting en Conclusies

In april 2008 gaven 560 inwoners van Zeeland (Walcheren en Noord- en Zuid-Beveland) hun mening over overstromingsdreiging en enig inzicht in wat men bij een afgekondigde evacuatie zou kunnen gaan doen.

Gemiddeld genomen is het risico van een grote overstroming in de eigen regio niet de grootste bron van zorg voor de respondenten uit Zeeland. Men acht de kans op een grote overstroming in de komende 10 jaar overwegend als tamelijk onwaarschijnlijk. Daarentegen verwacht men dat de gevolgen van een overstroming groot kunnen zijn. Schade aan openbare voorzieningen, ontwrichting van het dagelijks leven, en grote schade aan het eigen huis of bezittingen ziet men als tamelijk waarschijnlijk. Opmerkelijk genoeg acht men levensbedreigende situaties voor zichzelf en naasten een fractie minder waarschijnlijk. Ondanks deze inschatting van mogelijk grote gevolgen, leidt de gedachte aan een overstroming, desgevraagd, niet tot grote gevoelens van onrust. Op hoofdlijnen komt dit beeld overeen met eerder gedaan onderzoek in ondermeer Flevoland, regio Haaglanden en delen van het rivierengebied. In dat onderzoek bleek dat eerdere ervaringen met overstromingen een belangrijke rol spelen. Hoe de Watersnoodramp van 1953 percepties van overstromingen in Zeeland heeft beïnvloed, is onderdeel van lopend onderzoek.

De Zeeuwen uit dit onderzoek blijken veel behoefte te hebben aan informatie, en zij noemen een aantal specifieke typen informatie in het bijzonder: hoeveel tijd er is om in veilig gebied te komen (door 63% aangegeven), evacuateroutes en reistijden (door 55% aangegeven), welke belangrijke papieren meegenomen moeten worden (door 52% aangegeven), informatie over opvangplaatsen (door 43% aangegeven), en hoe de beveiligen van het gebied tegen plundering en diefstal is geregeld (door 41% aangegeven).

Als er ooit door de overheid tot evacuatie zou worden opgeroepen, dan zou 65% van de ondervraagden met de eigen auto op weg gaan. Daarentegen geeft 12% aan thuis te blijven. Als de opdracht zou komen om niet te evacueren vanwege het gevaar, dan geeft het merendeel van de respondenten aan zich daaraan te conformeren.

Bijna driekwart van de ondervraagden vindt dat rampenplannen en communicatie in het licht van overstromingsdreiging van belang zijn, ook (of misschien wel juist) in de situatie dat nog niet alle waterkeringen voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Het lijkt er daarmee op dat de overheid met het inzetten van die koers op groot draagvlak bij de (Zeeuwse) bevolking kan rekenen.

In de hierna volgende paragrafen vindt u een beknopte onderbouwing van de resultaten uit dit onderzoek.

1. Inleiding

Door middel van deze rapportage wordt verslag gedaan van resultaten van een publieksonderzoek dat in april en mei 2008 is uitgevoerd in Zeeland. In het kader van het zogenoemde PROmO-onderzoek is een groep inwoners van dit gebied gevraagd om via een online vragenlijst hun inzichten en oordelen te geven over de overstromingsdreiging in Zeeland, over de voorkeur voor informatie bij een eventuele dreigende situatie en over hun oordeel over de rampenplannen en communicatie daarbij. De resultaten van de antwoorden op deze vragen zijn in deze rapportage weergegeven. Hierbij gaat het in eerste instantie om gemiddelde scores over de gehele groep respondenten. Verder is nagegaan of er verschillende reacties zijn te noteren voor specifieke groepen respondenten op grond van een aantal demografische en persoonsgebonden aspecten.

Deze rapportage betreft de resultaten op vragen die specifiek van toepassing zijn voor Zeeland. Deze vragen zijn in de PROmO-vragenlijst opgenomen na overleg met vertegenwoordigers van verschillende bestuurslagen in Zeeland. Er wordt in deze rapportage niet ingegaan op verbanden en samenhangen tussen de gepresenteerde resultaten, evenmin zullen resultaten geduid worden in theoretisch termen.

De PROmO-vragenlijst bevatte ook nog tal van andere vragen, bijvoorbeeld over de geneigdheid van individuele burgers om zich voor te bereiden op overstromingsrisico's, en over het beoordeelde nut van dergelijke voorbereidingen en over de mate van zelfredzaamheid van de burger. De rapportage over deze aspecten zal elders plaatsvinden.

1.1 Doel van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het PROmO-project (Perceptie en Risicocommunicatie in het kader van Omgang met Overstromingsrisico's).

De centrale beleidsvraag van het PROmO-onderzoek is geformuleerd als: *Wat betekent de omslag in het denken van kansen naar het denken in risico's bij overstromingen voor de burger en wat zijn de gevolgen op het bestuurlijk vlak? Of anders gezegd, wat moet er gebeuren dan wel veranderen om de risicobenadering in praktijk te brengen? PROmO richt zich daarbij op de rol van burgers en bestuurders in het toekomstig beleid.*

PROmO doet onderzoek naar hun percepties van het huidige overstromingsrisico en hun intenties ten aanzien van toekomstig beleid. Het onderzoek omvat drie sporen: een sociaal-psychologisch, een sociaal-economisch en een bestuurlijk-institutioneel spoor. Daarnaast is er nog een ondersteunend technisch-wetenschappelijk spoor dat de andere sporen voedt met technische informatie en inzichten over risico's van overstromingen. In het PROmO-onderzoek gaat veel aandacht uit naar de integratie van de verschillende sporen. Deze integratie wordt bevorderd door te werken met een drietal regionale cases: de dijkkringen Walcheren (DR29), Eiland van Dordrecht (DR22) en Land van Heusden/Maaskant (DR36).

De resultaten die in deze rapportage zijn opgenomen zijn verzameld in het kader van werkzaamheden in het sociaal-psychologisch spoor.

Uitvoerders van dit project zijn Universiteit Twente, faculteit GW (verantwoordelijk voor dit deel van het project), Deltares (projectmanagement), TNO Bouw en Ondergrond, ITC, TU Delft, faculteit Management, en HKV [lijn in water](#)

Financiers van dit project zijn het kennisstimuleringsprogramma Leven met Water, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de provincies Zuid-Holland en Zeeland, en STOWA.

Het PROMO-onderzoek wordt uitgevoerd ten behoeve van de ondersteuning van WV'21 en de activiteiten van de TMO, en het beleid in de deelnemende Provincies en Waterschappen. Het PROMO-project heeft een eigen website: www.omgaanmetoverstromingsrisicos.nl

1.2 Opzet van deze rapportage

Deze rapportage bevat

Een korte verantwoording van het onderzoek en een korte beschrijving van resultaten.
Een korte beschrijving van de resultaten van de overeenkomstige vragen gesteld aan zowel de inwoners van Zeeland, als de inwoners van Dordrecht en het Land van Heusden / de Maaskant.
Bijlage 1: Een tabellenboekje met resultaten
Bijlage 2: De vragen zoals deze in de online-vragenlijst aan de respondenten zijn voorgelegd.

1.3 Verantwoording van het onderzoek

In april en mei 2008 zijn 5000 personen woonachtig in Zeeland via een brief benaderd door de Universiteit Twente met het verzoek om mee te werken aan een online onderzoek over overstromingen. Tot de geselecteerde doelgroep behoorden inwoners van de postcodegebieden 4331 tot 4494 (Noord- en Zuid-Beveland en Walcheren). In de brief werd men uitgenodigd om naar de website www.waterenquete.nl te gaan om daar een link aan te klikken naar de vragenlijst. De brief bevatte een wachtwoord. Deelnemers konden maar een keer aan het onderzoek deelnemen. Na de eerste uitnodiging volgden nog twee rappels. Deelnemers konden tot 31 mei de online vragenlijst invullen. Na verwijdering van slechts gedeeltelijk ingevulde vragenlijsten, zijn uiteindelijk zijn de resultaten verwerkt van 560 inwoners van Zeeland. Het responspercentage ligt daarmee op een waarde die de laatste jaren gebruikelijk is bij dit type onderzoek¹.

De vragenlijst ging in op de volgende aspecten (zie bijlage 2 voor de letterlijke formulering van de vragen en de gebruikte antwoordschalen).

1. De mate waarin men zich zorgen maakt over een aantal risico's.
2. De mate waarin men zich informeert of communiceert over overstromingen en klimaatsverandering.
3. Hoe onrustig men zich voelt, denkend aan het risico van een overstroming.
4. De waarschijnlijkheid van een overstroming in de eigen regio.
5. De waarschijnlijkheid van bepaalde consequenties van een overstroming in de eigen regio.
6. De gepercipieerde veiligheid bij een overstroming.
7. Welke informatie van belang is voor de respondent bij het advies om te evacueren.
8. Wat men zou doen na het advies om te evacueren

---

¹ Het responspercentage is vergelijkbaar met dat van de op hetzelfde moment en op dezelfde wijze uitgevoerde studies in dijkringen 29 en 36.

9. Wat men zou doen als men wordt gevraagd om niet te evacueren
10. Of men veilige plaatsen in de omgeving kent, deze zou gebruiken en wat het oordeel is dat men heeft over rampenplannen en de communicatie daarbij.
11. Of men het project Zwakke Schakels kent.

Voorts werden de navolgende demografische en persoonsgebonden aspecten bevroegd, waarvan de aanname bestaat dat ze van betekenis kunnen zijn voor de opvattingen over overstromingsdreiging in Zeeland, en evacuatiegedrag:

- a) Heeft men rampervaring.
- b) Is men geboren in Noord-Brabant.
- c) Bezit men een auto.
- d) Woont men in een koop- of een huurhuis.
- e) Leeftijd.
- f) Geslacht.
- g) Burgerlijke staat.
- h) Opleidingsniveau.
- i) Sector van beroepsuitoefening.
- j) Thuiswonende kinderen tussen 6 en 18 jaar (schoolgaande leeftijd).

Deze rapportage bevat een tabellenboekje waarin een weerslag is te vinden van de gemiddelde antwoorden van de respondenten op de vragen 1 – 17 (bij enkele vragen gaat het om antwoordpercentages), uitgesplitst naar niveaus van de factoren a – j.

In het tabellenboekje is aangegeven op welke schaal men antwoordde. Zo kan het beschreven gemiddelde worden begrepen. Voorbeeld: Bij de vraag in welke mate men zich zorgen maakt over klimaatsverandering (Tabellenboekje vraag 1) valt af te lezen dat vrouwen daarop gemiddeld tot een score komen van 2,05. Dit betekenis hiervan op de schaal die loopt van 1 (=geen zorgen) tot 3 (=vaak) kan worden begrepen als: vrouwen maken zich gemiddeld af en toe zorgen maken over klimaatsverandering. Voor mannen is de gemiddelde score 1,91, hetgeen er op duidt dat mannen zich gemiddeld minder vaak zorgen maken over klimaatsverandering dan vrouwen.

Een ander voorbeeld: bij vraag 8 is sprake van percentages. Dit kan als volgt worden begrepen. Van de vrouwen geeft 73% aan informatie te willen hebben over hoeveel tijd men nog heeft om in veilig gebied te komen. Van de mannen wil 59% hierover informatie.

Per tabel is rechts onderin te vinden hoe de totale groep van 560 respondenten reageerde.

Indien van toepassing, is aangegeven of er per vraag en per factor sprake is van een statistisch betekenisvol verschil (op 5%-niveau of beter). Is er sprake van een zo'n verband dan is dit aangegeven met * wanneer er sprake is van een statistisch betekenisvol verschil op 5%-niveau, en met ** wanneer er sprake is van een statistisch betekenisvol verschil op 1%-niveau.

De gegevens in dit rapport kunnen het best als indicatief worden beschouwd.

Er worden op basis van dit onderzoek geen uitspraken gedaan met betrekking tot de representativiteit van de 560 deelnemers voor alle inwoners van Zeeland. Dit betekent dat er op basis van deze gegevens niet zonder meer van kan worden uitgegaan dat uitspraken over bv. mannen of vrouwen, alleenstaanden of samenwonenden en andere indelingsfactoren toegepast kunnen worden op alle inwoners van Zeeland of de betreffende gebieden die aan het betreffende kenmerk voldoen. Sommige groepen waarover hier uitspraken worden gedaan zijn daarnaast ook nog eens erg klein (bv 22 personen die aangeven geen auto te bezitten).

2 Beschrijving van de resultaten

2.1. Mate waarin men zich zorgen maakt over een aantal risico's.

Respondenten konden aangeven in welke mate men zich zorgen maakt over de onderstaande risico's. De antwoorden konden uiteenlopen van 1 (ik maak me geen zorgen) via 2 (af en toe) tot 3 (ik maak me vaak zorgen).

- Klimaatsverandering (volgorde van de gegevens in het tabellenboekje)
- Een griepepidemie of ziektegolf
- Criminaliteit / onveiligheid op straat
- Stijgende kosten van levensonderhoud
- Een grote overstroming in de eigen regio
- Terrorisme

Uit de antwoorden van de respondenten komt naar voren dat de 560 respondenten uit Zeeland gemiddeld gesproken zich het meest zorgen maken over de kosten van levensonderhoud ($M=2,16$) en het minst over een ziektegolf of pandemie ($M=1,42$). De risico's van een grote overstroming in de eigen regio scoort met een gemiddelde van $M=1,50$ niet hoog, wat er op duidt dat gemiddeld gesproken men zich geen of af en toe wel zorgen.

Verschillen ten aanzien van de mate van zorgen over het risico van een grote overstroming zien we bij

- mensen met of zonder auto (respectievelijk minder bezorgd en meer bezorgd)
- personen van 64 en jonger versus ouderen (respectievelijk minder bezorgd en meer bezorgd)
- mensen laag of gemiddeld opgeleid en mensen hoog opgeleid (respectievelijk meer bezorgd en minder bezorgd).

2.2 De mate waarin men zich informeert of communiceert over overstromingen en klimaatsverandering.

Aan de respondenten werd de vraag voorgelegd met welke frequentie men artikelen las over klimaatsverandering of het risico van een overstroming, of men daar aan denkt, met anderen over praat, en of men naar televisieprogramma's kijkt. Alle vragen werden gesteld op een 4-puntschaal (1=nooit, 4=heel vaak).

Gemiddeld geven de 560 respondenten aan het vaakst artikelen te lezen over klimaatsverandering of het risico van een overstroming ($M=2,37$). Het minst vaak rapporteert men daarover te spreken met anderen ($M=1,99$). Deze waarden duiden er op dat deze vormen van informatieconsumptie en –uitwisseling 'soms' plaatsvinden.

Verschillen ten aanzien van het lezen van artikelen zien we bij

- personen die in verschillende sectoren werkzaam zijn. Personen werkzaam in het waterbeheer rapporteren 'lezen van artikelen' het meest.²
- jongeren versus ouderen (lezen respectievelijk relatief minder vaak versus relatief vaker)

Verschillen ten aanzien van het bekijken van televisieprogramma's zien we bij

- personen die in verschillende sectoren werkzaam zijn. Personen werkzaam in het waterbeheer rapporteren dit het meest.³
- Jongeren versus ouderen (respectievelijk lijken relatief minder vaak versus relatief vaker)

---

² Hierbij moet rekening gehouden worden met erg kleine aantallen respondenten per beroepssector.

³ Hierbij moet rekening gehouden worden met erg kleine aantallen respondenten per beroepssector.

Verschillen ten aanzien van het praten met anderen over klimaatsverandering of grote overstromingen zien we bij

- woningeigenaren versus huurders (respectievelijk praten relatief minder vaak versus relatief vaker)

Verschillen ten aanzien van het denken over klimaatverandering en de risico's van een overstroming zien we bij

- mensen met of zonder auto (respectievelijk denken relatief minder vaak versus relatief vaker)

2.3. Hoe onrustig men zich voelt, denkend aan het risico van een overstroming.

Uit de antwoorden van de respondenten op de vraag of men zich onrustig voelt bij het denken aan het risico van een overstroming (5-puntsschaal met 1 = weinig, 5 = veel) komt voor de 560 respondenten uit Zeeland op een gemiddelde score van $M=1,83$. Dit duidt er op dat men zich weinig onrustig voelt.

Verschillen ten aanzien van het zich zorgen maken over de risico's van een overstroming zien we bij

- mensen met of zonder auto (respectievelijk relatief minder bezorgd en relatief meer bezorgd)
- mensen met een koopwoning versus een huurwoning (respectievelijk relatief minder bezorgd en relatief meer bezorgd).
- mensen met een lage of gemiddelde opleiding versus mensen met een hoge opleiding (respectievelijk relatief meer bezorgd en relatief minder bezorgd).
- mannen versus vrouwen (respectievelijk relatief minder bezorgd en relatief meer bezorgd)

2.4 De waarschijnlijkheid van een overstroming in de eigen regio.

Op de vraag hoe waarschijnlijk men een overstroming in de komende 10 jaar in de eigen regio zou vinden (1=heel onwaarschijnlijk, 5=heel waarschijnlijk) gaven de 560 respondenten gemiddeld aan dit tamelijk onwaarschijnlijk te vinden ($M=1,98$).

Tussen de verschillende groepen zijn daarbij geen statistisch betekenisvolle verschillen gevonden.

2.5. De waarschijnlijkheid van bepaalde consequenties van een overstroming in de eigen regio.

Bij de vraag hoe waarschijnlijk men bepaalde consequenties acht, als zich in de eigen regio een overstroming zou voordoen kon men aangeven of men dacht dat

- er grote schade zou ontstaan aan openbare voorzieningen
- er grote schade zou ontstaan aan eigen huis en bezittingen
- men zelf of gezinsleden in een levensbedreigende situatie zouden belanden
- het dagelijkse leven voor langere tijd ontregeld zouden raken.

Alle deelvragen konden worden beantwoord op een 5-puntschaal (1= heel onwaarschijnlijk, 5= heel waarschijnlijk).

Gemiddeld gesproken geven de 560 respondenten aan dat men meent dat grote schade aan openbare voorzieningen, ontwrichting van het dagelijks leven, en grote schade aan het eigen huis of bezittingen tamelijk waarschijnlijk is (respectievelijk $M=4,04$, $M=4,03$, en $M=3,87$).

Levensbedreigende situaties voor zichzelf of naasten acht men gemiddeld iets minder waarschijnlijk dan de andere gevolgen ($M=3,33$).

Er is bij de antwoorden op de vragen naar de waarschijnlijkheid van bepaalde typen gevolgen een grote eensgezindheid onder de respondenten.

Er zijn wat verschillen ten aanzien van de ontwrichting van het dagelijks leven bij

- personen met een eigen woning versus een huurwoning (de eerste groep acht ontwrichting iets waarschijnlijker),
- personen met of zonder kinderen tussen de 6 en 18 jaar thuis (de eerste groep acht ontwrichting iets waarschijnlijk), en bij
- personen werkzaam in verschillende sectoren (veetelers achten ontwrichting het meest waarschijnlijk)

Voorts vinden eigenaren van koopwoningen schade aan openbare voorzieningen iets waarschijnlijker dan huurders. Uit de verschillende beroepssectoren vinden de personen werkzaam in de veeteelt schade aan eigen bezit het meest waarschijnlijk. Schade aan openbare voorzieningen wordt het meest waarschijnlijk geacht door veetelers en waterbeheerders.

2.6. De gepercipieerde veiligheid bij een overstroming.

Op de vraag naar de opvattingen van de respondenten over enkele aspecten na een afgekondigde evacuatie, konden deelnemers aangeven of

- men zichzelf thuis veilig acht
- het veilig is om met de auto te evacueren
- het veilig is om met bussen van de overheid te evacueren
- of het veilig is om met treinen van de overheid te evacueren

Alle vragen konden worden beantwoord op een 5-puntschaal (1= heel onveilig, 5 = heel veilig).

Gemiddeld gesproken geven de 560 respondenten aan dat men meent dat alle opties eerder onveilig dan veilig zijn, maar dat men zich thuis dan relatief het minst onveilig acht (M=2,91) en bij evacuatie met de trein relatief het meest onveilig (M=2,47).

Personen die geboren zijn in Zeeland zien een evacuatie met de eigen auto als minder veilig dan personen die niet in Zeeland geboren zijn.

2.7. Welke informatie van belang is voor de respondent bij het advies om te evacueren.

Op de vraag welke informatie voor de respondent het belangrijkste is op het moment dat de bevolking van Zeeland het advies krijgt om te evacueren en binnen 24 uur Zeeland te verlaten, konden de respondenten maximaal typen informatie aankruisen.

- De evacuatie van vee
- Hoe laat ik mijn woning achter
- De gevolgen van een overstroming voor mijn woning
- De kans op een overstroming
- Informatie over openbaar vervoer
- Wie het officiële aanspreekpunt is voor vragen
- Hoeveel tijd er is om in veilig gebied te komen
- De terugkeer naar huis
- Informatie over opvangplaatsen
- Wie betaalt de schade door een overstroming
- Welke belangrijke papieren meegenomen moeten worden
- Wat stop ik in een noodpakket
- Beveiliging van het gebied tegen plundering en diefstal
- Evacuatie routes en reistijden
- Huisdieren
- Of iets anders.....

Deze informatie is voor alle respondenten samengenomen, hetgeen leidde tot de vijf meest genoemde typen informatie. Deze vijf informatietypen zijn in het tabellenboekje terug te vinden. In volgorde van toegeschreven belangrijkheid gaat het om:

- Hoeveel tijd er is om in veilig gebied te komen (door 63% aangegeven)
- Evacuatie routes en reistijden (door 55% aangegeven)
- Welke belangrijke papieren meegenomen moeten worden (door 52% aangegeven)
- Informatie over opvangplaatsen (door 43% aangegeven)
- Beveiliging van het gebied tegen plundering en diefstal (door 41% aangegeven)

2.8. Wat men zou doen na het advies om te evacueren.

Bij de vraag wat respondenten zouden doen als de overheid geadviseerd heeft om Zeeland binnen 24 uur te verlaten, kon men aangeven of men

- Met de auto Zeeland zou verlaten (door 65% aangegeven)
- Zou meerijden met een ander (door 3% aangegeven)
- Met speciaal ingezet OV zou gaan (door 9% aangegeven)
- Thuis zou blijven (door 12% aangegeven)
- Naar familie/vrienden in de buurt zou gaan (door 2% aangegeven)
- Een hoog gebouw zou opzoeken (door 3% aangegeven)

Over het geheel genomen zou 65% van de ondervraagden met de eigen auto proberen om Zeeland te verlaten, terwijl 12% aangeeft thuis te blijven.

Er zijn verschillen in dit keuzepatroon te vinden bij:

- respondenten met en zonder auto (wat voor de hand ligt)
- mannen zouden iets minder vaak van de auto gebruik maken dan vrouwen
- alleenstaanden zouden iets minder vaak de auto nemen dan samenwonenden
- mensen met kinderen in de schoolgaande leeftijd weer iets vaker dan mensen zonder schoolgaande kinderen.

2.9. Wat men zou doen als men wordt gevraagd om niet te evacueren

Bij de vraag wat men zou doen als de situatie zou zijn dat de overheid adviseert om niet te evacueren, omdat dit te gevaarlijk zou zijn, kon men kiezen uit de volgende antwoordopties:

- zou Zeeland toch verlaten (door 6% aangegeven)
- zou afwachten wat de overheid verder adviseert (door 33% aangegeven)
- zou thuis blijven (door 49% aangegeven)
- zou naar vrienden/familie in de buurt gaan (door 8% aangegeven)

Bijna de helft van de respondenten zou thuis blijven, en nog een 33% zou wachten op nader bericht. Zo'n 6% van de ondervraagden zou toch proberen Zeeland te verlaten.

2.10. Of men veilige plaatsen in de omgeving kent, deze zou gebruiken en wat het oordeel is dat men heeft over rampenplannen en de communicatie daarbij.

Vervolgens werd respondenten gevraagd of men een veilige plaats in de omgeving kent, of hij of zij deze zou gebruiken en wat het oordeel is dat men heeft over rampenplannen en de communicatie daarbij.

Op de vraag of respondenten veilige plaatsen in de omgeving kennen waar men zou kunnen verblijven tijdens een overstroming gaf 47% van de deelnemers aan het onderzoek aan geen veilige plek te kennen.

Dat antwoord werd relatief vaker gegeven door personen die aangaven de watersnoodramp van 1953 te hebben meegemaakt dan door personen die geen enkele rampervaring zeiden te hebben. Verder gaven mannen dit vaker aan dan vrouwen, personen met een hoger opleidingsniveau vaker dan personen met een lager opleidingsniveau, en waterbeheerders vaker dan personen werkzaam in andere sectoren.

Op de vraag of respondenten gebruik zouden maken van een speciale opvangplek in de omgeving waarvan een paar duizend mensen gebruik zouden kunnen maken, gaf van alle respondenten 69% aan daarvan wel gebruik te willen maken.

Er zijn ten aanzien van deze vraag geen statistisch betekenisvolle verschillen geconstateerd tussen verschillende groepen in de respondenten.

Vervolgens werd aan alle respondenten uitspraken voorgelegd over de preparatie van de besteding van overheidsmiddelen aan preventie, rampenplannen en communicatie. De argumenten waren:

- Rampenplannen en communicatie zijn onbelangrijk; de overheid kan het beste al het geld investeren in waterkeringen (door 5% van de respondenten gekozen).
- Rampenplannen en communicatie zijn belangrijk; maar de overheid moet daarin pas investeren als alle waterkeringen voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen (door 24% van de respondenten gekozen)
- Rampenplannen en communicatie zijn belangrijk, en de overheid moet daarin investeren; ook als enkel waterkeringen nog niet voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen (door 71% van de respondenten gekozen).

Er is hierbij een verschil in antwoordvoorkeur te zien ten aanzien van de leeftijd. Respondenten met een leeftijd tussen de 26 en 65 jaar kiezen iets vaker voor de derde optie dan respondenten boven de 65. Bij jongeren kiest ongeveer de helft voor optie 2 en de andere helft voor optie 3.

2.11. Of men het project Zwakke Schakels kent.

Bij de vraag welke uitspraken overeenkomen met de eigen mening in het kader van het project Zwakke Schakels, gaf de vragenlijst de respondent de volgende mogelijkheden:

- Het geeft me het gevoel dat de overheid Zeeland goed beschermt tegen overstromingen (aangegeven door 31% van de respondenten)
- Het geeft me het gevoel dat de overheid onvoldoende doet om Zeeland te beschermen tegen overstromingen (aangegeven door 13% van de respondenten)
- Ik ken het project, maar geen van beide uitspraken is op mij van toepassing (aangegeven door 17% van de respondenten)
- Ik ken het project niet (aangegeven door 40% van de respondenten.)

Vrouwen gaven relatief vaker aan het project Zwakke Schakels niet te kennen, terwijl mannen relatief iets vaker aangeven te menen dat dit project hen het idee geeft dat de overheid Zeeland goed beschermt.

3.0. Beschrijving van de gemeenschappelijke resultaten.

Enkele vragen in het onderzoek werden zowel voorgelegd aan de respondenten uit Zeeland, Dordrecht en het Land van Heusden / de Maaskant. Deze vragen zijn:

1. De mate waarin men zich zorgen maakt over een aantal risico's.
2. De mate waarin men zich informeert of communiceert over overstromingen en klimaatsveranderingen.
3. Hoe onrustig men zich voelt, denkend aan het risico van een overstroming.
4. De waarschijnlijkheid van een overstroming in de eigen regio.
5. De waarschijnlijkheid van bepaalde consequenties van een overstroming in de eigen regio.

3.1 De mate waarin men zich zorgen maakt over een aantal risico's

De eerste vraag voorgelegd aan zowel de respondenten uit Zeeland, Dordrecht als het Land van Heusden / de Maaskant, is de vraag in welke mate men zich zorgen maakt over een aantal risico's. De antwoorden konden uiteenlopen van 1 (ik maak me geen zorgen) via 2 (af en toe) tot 3 (ik maak me vaak zorgen). De risico's zijn

- Klimaatsverandering
- Een griepepidemie of ziektegolf
- Criminaliteit / onveiligheid op straat
- Stijgende kosten van levensonderhoud
- Een grote overstroming in de eigen regio
- Terrorisme

Alle respondenten waren vrij eensgezind met betrekking tot de mate waarin men zich zorgen maakt over een aantal risico's. Gemiddeld scoorden alle respondenten het hoogst op levensonderhoud (Zeeland M=2,16, Dordrecht M=2,20 en Land van Heusden / de Maaskant M=2,19). Wel waren er verschillen in het risico waarover men zich het minst zorgen maakt. Voor zowel Zeeland (M=1,42) als Dordrecht (M=1,47) was dit risico een griepepidemie of ziektegolf. De respondenten uit het Land van Heusden / de Maaskant waren het minst angstig voor een grote overstroming in de eigen regio (M=1,44).

Significant betekenisvolle verschillen tussen de verschillende plaatsen kon gevonden worden bij de mate waarin men zich zorgen maakt over criminaliteit en de onveiligheid op straat. Respondenten uit het Land van Heusden / de Maaskant maken zich significant meer zorgen over criminaliteit en onveiligheid op straat dan respondenten uit Zeeland. Ook op de vraag in welke mate men zich zorgen maakt over de mogelijkheid op een grote overstroming in de eigen regio, werden verschillende antwoorden gegeven. Zowel respondenten uit Zeeland als respondenten uit Dordrecht maken zich over dit onderwerp significant meer zorgen dan respondenten uit het Land van Heusden / de Maaskant.

1. De mate waarin men zich zorgen maakt over een aantal risico's.				
	Zeeland	Dordrecht	Maasland	Totaal
	N=560	N=405	N=562	N=1527
Klimaat	1,96	1,99	1,92	1,95
Ziektegolf	1,42	1,47	1,47	1,45
Criminaliteit	1,88	2,14*	2,10*	2,03
Levens onderhoud	2,16	2,20	2,19	2,18
Overstroming	1,50	1,56	1,44**	1,48
Terreur (1=geen,3=vaak)	1,68	1,78	1,72	1,73

*=significant bij 0.05, **=significant bij 0.01

3.2 De mate waarin men zich informeert of communiceert over overstromingen en klimaatsveranderingen.

Aan alle respondenten werd de vraag voorgelegd met welke frequentie men artikelen las over klimaatsverandering of het risico van een overstroming, of men daar aan denkt, met anderen over praat, en of men naar televisieprogramma's kijkt. Alle vragen werden gesteld op een 4-puntschaal (1=nooit, 4=heel vaak).

Ook over deze vraag bestond veel overeenstemming. Alle respondenten gaven aan het meest frequent artikelen te lezen over klimaatsverandering of het risico van een overstroming. Zowel de respondenten uit Zeeland (M=2,37), Dordrecht (M=2,29) en het Land van Heusden / de Maaskant (M=2,28) gaven aan redelijk vaak artikelen te lezen. Eveneens gaven alle respondenten aan het minst vaak te praten met anderen over dit risico. Voor Zeeland was dit gemiddelde 1,99, voor Dordrecht 1,93 en voor het Land van Heusden / de Maaskant 1,93.

Significant betekenisvolle verschillen tussen de verschillende plaatsen kon gevonden worden bij de mate waarin men denkt over klimaatsverandering of het risico van een overstroming. Respondenten uit zowel Zeeland als Dordrecht denken significant vaker aan klimaatsverandering of het risico van een overstroming dan respondenten uit het Land van Heusden / de Maaskant.

2. De mate waarin men zich informeert of communiceert over overstromingen en klimaatsveranderingen.				
	Zeeland	Dordrecht	Maasland	Totaal
	N=560	N=405	N=562	N=1527
Artikelen gelezen	2,37	2,29	2,28	2,31
Programma kijken	2,11	2,15	2,16	2,13
Praten met	1,99	1,93	1,93	1,95
Denken aan (1=nooit,4=altijd)	2,07	2,05	1,96*	2,02

*=significant bij 0.05, **=significant bij 0.01

3.3. Hoe onrustig men zich voelt, denkend aan het risico van een overstroming.

Vervolgens werd aan alle respondenten de vraag voorgelegd of men zich onrustig voelt bij het denken aan het risico van een overstroming (5-puntsschaal met 1 = weinig, 5 = veel).

De respondenten uit zowel Zeeland (M=1,83) als het Land van Heusden / de Maaskant (M=1,83) geven aan zich weinig onrustig te voelen over het risico van een overstroming. De respondenten uit Dordrecht (M=2,01) geven aan zich iets onrustiger te voelen, alhoewel ook

zij aangeven niet erg onrustig te worden denkend aan het risico van een overstroming.

Dit verschil tussen de respondenten uit zowel Zeeland en het Land van Heusden / de Maaskant als Dordrecht blijkt significant te zijn. De respondenten uit Dordrecht voelen zich dan ook onrustiger bij de gedachte aan het risico van een overstroming dan de respondenten uit de andere regio's.

3. Hoe onrustig men zich voelt, denkend aan het risico van een overstroming..				
	Zeeland	Dordrecht	Maasland	Totaal
	N=560	N=405	N=562	N=1527
Onrustig gevoel (1=weinig,5=veel)	1,83	2,01*	1,83	1,88

*=significant bij 0.05, **=significant bij 0.01

3.4. De waarschijnlijkheid van een overstroming in de eigen regio.

Over de waarschijnlijk van een overstroming in de komende 10 jaar in de eigen regio (1=heel onwaarschijnlijk, 5=heel waarschijnlijk) waren de antwoorden wat meer verdeeld. De respondenten uit Zeeland gaven aan deze kans tamelijk onwaarschijnlijk te vinden (M=1,98). De respondenten uit zowel Dordrecht (M = 2,81) als het Land van Heusden / de Maaskant (M=2,44) vonden deze kans echter iets waarschijnlijker. Zij gaven aan deze kans gemiddeld waarschijnlijk te vinden.

Significant betekenisvolle verschillen tussen de verschillende plaatsen kon gevonden worden tussen de regio's Dordrecht en het Land van Heusden / de Maaskant, en Zeeland. Respondenten uit de eerste twee regio's vinden de waarschijnlijkheid van een overstroming in de eigen regio significant waarschijnlijker dan respondenten uit Zeeland.

4. De waarschijnlijkheid van een overstroming in de eigen regio.				
	Zeeland	Dordrecht	Maasland	Totaal
	N=560	N=405	N=562	N=1527
Kans overstroming (1=onwrs,5=wrs.)	1,98	2,81**	2,44**	2,34

*=significant bij 0.05, **=significant bij 0.01

3.5. De waarschijnlijkheid van bepaalde consequenties van een overstroming in de eigen regio.

Tenslotte werd aan alle respondenten de vraag voorgelegd hoe waarschijnlijk men bepaalde consequenties acht, als zich in de eigen regio een overstroming zou voordoen. Men kon aangeven of men dacht dat

- er grote schade zou ontstaan aan openbare voorzieningen
- er grote schade zou ontstaan aan eigen huis en bezittingen
- men zelf of gezinsleden in een levensbedreigende situatie zouden belanden
- het dagelijkse leven voor langere tijd ontregeld zouden raken.

Alle deelvragen konden worden beantwoord op een 5-puntschaal (1= heel onwaarschijnlijk, 5= heel waarschijnlijk).

De meningen over de waarschijnlijkheid van bepaalde consequenties van een overstroming in de regio waren verdeeld. Wel vonden de respondenten uit zowel Zeeland (M=4,04) als Dordrecht

(M=3,90) en het Land van Heusden / de Maaskant (M=3,37) de kans op grote schade aan openbare voorzieningen het meest waarschijnlijk. Ook vonden alle respondenten de kans op een levensbedreigende situatie het minst waarschijnlijk, Zeeland (M=3,33), Dordrecht (M=2,74) en het Land van Heusden / de Maaskant (M=2,39).

Echter, veel significant betekenisvolle verschillen tussen de verschillende plaatsen konden gevonden worden. Zo vonden de respondenten uit zowel Zeeland (M=4,04) als Dordrecht (M=3,90) de kans op grote schade aan openbare voorzieningen significant waarschijnlijker dan de respondenten uit het Land van Heusden / de Maaskant (M=3,37).

Eveneens achten de Zeeuwen (M=3,87) en de inwoners van Dordrecht (M=3,57) de kans op grote schade aan eigen huis en bezittingen waarschijnlijker dan de inwoners van het Land van Heusden / de Maaskant (M=3,04).

Verder werd een significant betekenisvol verschil gevonden in de waarschijnlijkheid van een levenbedreigende situatie tussen de Zeeuwen (M=3,33) en inwoners van zowel Dordrecht (M=2,74) als het Land van Heusden / de Maaskant (M=2,39). Zeeuwen achten de kans hierop groter.

Tenslotte kon een significant betekenisvol verschil worden gevonden tussen de Zeeuwen (M=4,03) en de inwoners van het Land van Heusden / de Maaskant (M=3,24) in de waarschijnlijkheid dat het dagelijkse leven voor langere tijd ontregeld zal raken. De Zeeuwen achten de kans hierop significant waarschijnlijker dan de inwoners van het Land van Heusden / de Maaskant.

5. De waarschijnlijkheid van bepaalde consequenties van een overstroming in de eigen regio.				
	Zeeland	Dordrecht	Maasland	Totaal
	N=560	N=405	N=562	N=1527
Openbare voorzieningen	4,04	3,90	3,37**	3,75
Huis/bezit	3,87	3,57	3,04**	3,48
Levensbedr.	3,33	2,74	2,39**	2,84
Ontwrichting (1=heel onw., 4=heel wrs.)	4,03	3,59	3,24**	3,62

*=significant bij 0.05, **=significant bij 0.01

3.6. Conclusie

Concluderend kan worden gesteld dat de inwoners uit Zeeland, Dordrecht en het Land van Heusden/de Maaskant zich weinig zorgen maken over de kans op een overstroming. Inwoners in alle drie de gebieden maken zich hierover maar weinig ongerust.

Wel kan gesteld worden dat de inwoners uit Zeeland en Dordrecht zich over het algemeen meer zorgen maken over de kans op een overstroming dan inwoners uit het Land van Heusden/de Maaskant. Inwoners uit dit gebied geven aan zich minder zorgen te maken dan respondenten uit Zeeland en Dordrecht. Inwoners uit Dordrecht lijken zich het meeste zorgen te maken.

De inwoners van alle drie de gebieden lijken zich op vrijwel dezelfde wijze te informeren over klimaatsverandering en het risico op een overstroming. Alle inwoners geven aan het meest frequent artikelen te lezen over deze onderwerpen. Het minst vaak wordt er gecommuniceerd met anderen over klimaatsverandering en het risico op een overstroming.

Wederom kon worden gezien dat inwoners uit zowel Zeeland als Dordrecht vaker denken aan het risico op een overstroming en klimaatsverandering dan de inwoners uit het Land van Heusden/de Maaskant. Ook op dit gebied lijken de inwoners van het Land van Heusden/de Maaskant achter te blijven ten opzichte van de andere twee gebieden.

Ook voor wat betreft het optreden van verschillende consequenties van overstromingen kan worden gesteld dat inwoners van zowel Zeeland als Dordrecht de kans hierop het grootst achten. Ondanks dat alle inwoners aangaven de kans op schade aan openbare voorzieningen als het meest waarschijnlijk te zien, kon er een duidelijk verschil worden gevonden tussen de drie gebieden. De Zeeuwen gaven aan bepaalde consequenties als gevolg van een overstroming als het meest waarschijnlijk te zien. Zij vonden de waarschijnlijkheid van schade aan openbare voorzieningen en huis en bezit, en het optreden van een levensbedreigende situatie en ontwrichting van het dagelijks leven als gevolg van een overstroming het meest waarschijnlijk. Inwoners van Dordrecht achtten de kans op deze consequenties ook vrij groot. Inwoners van het Land van Heusden/de Maaskant achtten deze consequenties over het algemeen als het minst waarschijnlijk.

Dit in tegenstelling tot de perceptie van de inwoners van de drie gebieden over de waarschijnlijkheid op een overstroming. Hiervoor kan worden geconcludeerd dat juist de inwoners uit Zeeland zich hierover het minst zorgen maken en de kans hierop het minst groot achten. Inwoners van Dordrecht en het Land van Heusden/de Maaskant achtten deze kans groter dan de inwoners van Zeeland.

1. De mate waarin men zich zorgen maakt over een aantal risico's.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw		Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18		nee
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
Klimaat	1,96	1,90	1,98	1,93	2,00	1,95	2,09	1,94	2,01	1,94	1,95	1,95	1,91	2,05	2,01	1,94	1,91	1,87	2,03	1,88	2,00	2,07	2,17	1,91	1,99	1,95	1,96
Ziektegolf	1,45	1,44	1,39	1,43	1,42	1,42	1,59	1,42	1,47	1,44	1,41	1,45	1,40	1,47	1,41	1,43	1,45	1,43	1,41	1,53	2,00	1,33	1,17	1,42	1,43	1,42	1,42
Criminaliteit	1,94	1,85	1,86	1,91	1,83	1,86	2,23	1,87	1,94	1,44	1,89	1,91	1,85	1,93	1,75	1,92	2,00	1,93	1,81	1,88	1,33	1,80	1,67	1,86	1,90	1,87	1,88
Levens onderhoud	2,09	2,21	2,17	2,13	2,21	2,16	2,18	2,12	2,35	1,88	2,17	2,18	2,13	2,23	2,23	2,14	2,36	2,30	2,01	2,00	1,33	2,07	2,17	2,17	2,20	2,15	2,16
Overstroming	1,54	1,51	1,48	1,46	1,56	1,48	1,86*	1,48	1,59	1,50	1,46	1,63*	1,45	1,62	1,48	1,51	1,53	1,58	1,44*	1,47	2,33	1,13	1,50	1,46	1,48	1,51	1,50
Terreur (geen,3=vaak)	1,78	1,64	1,66	1,72	1,63	1,68	1,86	1,67	1,75	1,69	1,66	1,74	1,67	1,71	1,59	1,71	1,72	1,74	1,64	1,71	1,67	1,73	1,67	1,66	1,70	1,68	1,68

2. De mate waarin men zich informeert of communiceert over overstromingen en klimaatsverandering.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw		Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18		nee
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
Artikelen gelezen	2,46	2,37	2,33	2,37	2,38	2,37	2,45	2,37	2,38	2,13	2,33	2,55*	2,41	2,28	2,35	2,38	2,38	2,30	2,42	2,47	2,00	2,27	2,67	2,30*	2,34	2,38	2,37
Programma kijken	2,17	2,07	2,09	2,09	2,12	2,09	2,32	2,09	2,14	1,94	2,10	2,20*	2,09	2,12	2,10	2,10	2,14	2,06	2,13	2,12	2,00	2,00	2,50	2,03*	2,07	2,11	2,11
Praten met	2,01	1,97	1,98	1,98	1,97	1,97	2,14	1,95	2,13*	1,50	1,98	1,97	1,98	1,98	2,03	1,97	2,09	1,97	1,96	2,06	1,67	1,93	2,33	1,99	1,96	1,99	1,99
Denken aan (nooit,4=altijd)	2,07	2,05	2,08	2,08	2,04	2,06	2,32**	2,06	2,09	2,00	2,06	2,08	2,04	2,13	2,08	2,06	2,05	2,05	2,09	2,24	2,00	2,00	2,33	2,05	2,12	2,05	2,07

3. Hoe onrustig men zich voelt, denkend aan het risico van een overstroming.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw		Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18		nee
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
Onrustig gevoel (weinig, veel)	1,76	1,83	1,86	1,85	1,81	1,80	2,54**	1,77	2,14*	2,12	1,80	1,90	1,68	2,14*	1,91	1,80	2,09	1,92	1,69*	1,76	2,00	1,73	2,00	1,84	1,85	1,72	1,83

4. De waarschijnlijkheid van een overstroming in de eigen regio.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw		Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18		nee
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
onwrs., =wrs.)	2,03	1,92	1,98	1,89	2,09	1,94	2,59	1,91	2,28	2,63	1,90	2,11	1,81	2,31	2,15	1,92	2,00	2,01	1,94	1,82	1,67	2,00	1,83	1,92	1,80	2,01	1,98

5. De waarschijnlijkheid van bepaalde consequenties van een overstroming in de eigen regio.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw		Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18		nee
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
Openbare voorzieningen	4,02	4,09	4,03	4,06	4,01	4,05	3,95	4,09	3,80	4,25	4,03	4,04	4,08	3,97	3,96	4,07	3,91	3,99	4,11	4,47	4,67	4,07	5,00	4,07	4,11	4,02	4,04
Huis/bezit	3,85	3,87	3,88	3,92	3,80	3,88	3,63	3,93	3,56	3,94	3,87	3,86	3,87	3,87	3,77	3,90	3,84	3,87	3,88	4,29	4,67	3,35	4,50	3,95	4,00	3,84	3,87
Levensbedreig	3,34	3,31	3,34	3,38	3,26	3,33	3,27	3,35	3,21	3,25	3,32	3,35	3,31	3,38	3,27	3,90	3,84	3,87	3,88	3,47	4,33	3,00	3,33	3,39	3,40	3,31	3,33
Ontwrichting onwrs., =wrs.)	3,98	4,11	4,02	4,06	4,00	4,04	4,00	4,09	3,75*	3,75	4,05	4,00	4,07	3,97	3,96	4,06	3,97	3,97	4,04	4,53	5,00	4,20	4,67	4,09*	4,22	3,99*	4,03

6. De gepercipieerde veiligheid bij een overstroming.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw		Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18		nee
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
Thuis	2,90	2,84	2,96	2,91	2,91	2,90	3,09	2,89	3,00	2,31	2,92	3,02	2,95	2,82	3,03	2,88	2,86	2,83	2,99	3,00	2,00	3,40	2,50	2,86	2,96	2,90	2,91
Autoevacuatie	2,49	3,05	2,88	2,74	2,94*	2,84	2,64	2,94	2,81	2,38	2,90	2,64	2,80	2,87	2,73	2,85	2,78	2,90	2,78	2,53	2,00	3,53	3,00	2,91	3,03	2,77	2,83
Bus evacuatie	2,57	2,74	2,65	2,58	2,76	2,64	3,09	2,84	2,61	2,31	2,67	2,69	2,65	2,66	2,61	2,67	2,81	2,72	2,56	2,41	1,33	3,20	2,17	2,67	2,73	2,63	2,66
Kein evacuatie heel onv., heel veilig	2,46	2,46	2,48	2,40	2,57	2,46	2,77	2,54	2,62	2,37	2,47	2,50	2,49	2,43	2,56	2,44	2,43	2,44	2,50	2,29	1,33	2,80	2,00	2,45	2,46	2,47	2,47

7. Welke informatie van belang is voor de respondent bij het advies om te evacueren.																											
	Rampen ervaring			Geboren	Zeeuw	Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18	nee	
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
veelheid veilig?	64%	59%	65%	58%	42%	64%	64%	62%	73%	81%	64%	60%	59%	73%	64%	64%	55%	66%	64%	53%	67%	80%	83%	65%	59%	65%	63%
cuatieroutes	61%	49%	56%	61%	39%	55%	55%	56%	48%	50%	56%	52%	55%	55%	56%	55%	49%	52%	59%	47%	67%	53%	83%	55%	58%	54%	55%
Belang papieren	54%	49%	53%	59%	41%	52%	50%	51%	58%	38%	50%	61%	51%	54%	56%	51%	57%	56%	48%	47%	0%	80%	17%	49%	53%	50%	52%
pvangplaats	41%	39%	47%	65%	35%	44%	41%	44%	41%	63%	43%	42%	40%	50%	49%	42%	50%	44%	41%	24%	33%	20%	67%	44%	44%	43%	43%
veiliging woning genoemd	46%	41%	38%	44%	26%	41%	36%	43%	33%	31%	39%	48%	44%	35%	38%	42%	50%	41%	39%	47%	67%	40%	50%	38%	40%	43%	41%

7.. Wat men zou doen na het advies om te evacueren																											
	Rampen ervaring			Geboren	Zeeuw	Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18	nee	
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
Auto	56%	67%	69%	63%	68%	67%	14%*	67%	55%*	50%	68%	59%	63%	71%*	50%	70%*	64%	68%	65%	59%	33%	73%	67%	70%	81%	61%*	65%
meerijden	3%	3%	3%	4%	2%	2%	23%*	2%	8%*	6%	3%	2%	3%	3%*	8%	1%*	0%	5%	3%	6%	0%	7%	0%	3%	1%	3%*	3%
eciaal OV	8%	6%	11%	7%	11%	8%	41%*	8%	16%*	25%	8%	11%	7%	12%*	15%	7%*	11%	5%	11%	0%	0%	0%	0%	2%	8%	13%*	9%
Blijft thuis	19%	12%	8%	15%	9%	13%	9%*	13%	11%*	6%	11%	17%	15%	6%*	17%	11%*	16%	11%	13%	18%	33%	0%	17%	10%	8%	13%*	12%
Vriend in buurt	3%	0%	3%	2%	3%	2%	5%*	2%	5%*	6%	2%	4%	3%	1%*	3%	2%*	4%	3%	1%	6%	0%	0%	0%	2%	1%	3%*	2%
Zoekt hoog gebouw genoemd	5%	4%	2%	4%	2%	3%	5%*	3%	1%*	0%	3%	4%	3%	3%*	4%	3%*	1%	5%	2%	12%	0%	7%	0%	3%	1%	3%*	3%

9. Wat men zou doen als men wordt gevraagd om niet te evacueren																											
	Rampen ervaring			Geboren	Zeeuw	Auto		Woning		Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal	
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18	nee	
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560
land verlaten	6%	6%	5%	4%	9%	5%	14%	5%	11%	13%	5%	5%	5%	6%	7%	5%	4%	7%	5%	7%	0%	0%	0%	6%	8%	5%	6%
Afwachten	34%	34%	33%	36%	29%	33%	32%	32%	38%	31%	34%	32%	29%	43%	31%	34%	43%	30%	33%	25%	0%	47%	50%	34%	36%	33%	33%
Thuis blijven	49%	48%	49%	48%	50%	49%	32%	51%	37%	31%	49%	52%	55%	36%	47%	49%	41%	49%	51%	63%	33%	47%	50%	45%	49%	46%	49%
riend in buurt genoemd	6%	7%	11%	9%	7%	8%	18%	8%	12%	19%	8%	7%	7%	11%	13%	7%	19%	19%	7%	6%	33%	7%	0%	10%	8%	10%	8%

10. Of men veilige plaatsen in de omgeving kent, deze zou gebruiken en wat het oordeel is dat men heeft over rampenplannen en de communicatie daarbij.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw			Auto		Woning			Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18	nee		
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560	
Kent geen plek	59%	51%	38%*	49%	44%	46%	41%	48%	38%	31%	45%	53%	54%	30%**	42%	48%	43%	40%	52%*	59%	33%	53%	100%	43%*	45%	47%	47%	
Speciale aanleg?	64%	67%	72%	59%	42%	68%	82%	68%	73%	88%	67%	71%	69%	69%	70%	69%	74%	76%	62%	59%	33%	40%	83%	70%	65%	70%	69%	
reparatie 1	6%	5%	3%	4%	4%	4%	0%	5%	2%	0%	4%	6%*	5%	3%	5%	4%	1%	5%	5%	6%	34%	0%	0%	5%	1%	5%	5%	
reparatie 2	29%	23%	22%	27%	21%	24%	27%	25%	21%	46%	21%	35%*	25%	24%	29%	23%	34%	26%	21%	35%	33%	27%	17%	22%	21%	25%	24%	
reparatie 3 genoemd	65%	72%	75%	68%	75%	72%	73%	70%	77%	54%	75%	59%*	70%	73%	66%	73%	65%	69%	74%	59%	33%	73%	83%	73%	78%	70%	71%	

11. Of men het project Zwakke Schakels kent.

	Rampen ervaring			Geboren Zeeuw			Auto		Woning			Leeftijd			Gender		Burgerlijkestaat		Opleiding			Sector beroepsuitoefening				Kinderen thuis		Totaal
	1953	1993 of 1995	geen	Ja	nee	Ja	nee	Koop	Huur	<25	26-64	>65	Man	Vrouw	alleen	samen	Laag	gemiddeld	hoog	Tuin/Akker	Vee-teelt	Recreatie	Water-beh..	Overig	6-18	nee		
	N=140	N=156	N=264	N=325	N=221	N=524	N=22	N=461	N=85	N=16	N=412	N=121	N=377	N=176	N=128	N=425	N=74	N=199	N=280	N=17	N=3	N=15	N=6	N=308	N=107	N=446	N=560	
Overh. beschermt	33%	32%	29%	34%	26%	31%	32%	32%	25%	19%	32%	29%	36%	21%*	22%	34%	37%	32%	29%	41%	33%	27%	67%	30%	32%	31%	31%	
Overh. Onvold.	20%	14%	10%	14%	12%	13%	5%	13%	14%	13%	12%	17%	14%	11%*	15%	12%	12%	18%	12%	12%	18%	33%	7%	17%	9%	11%	13%	
Ken proj. wel, gm	15%	15%	18%	18%	15%	17%	14%	17%	13%	0%	18%	13%	17%	15%*	17%	17%	10%	13%	21%	6%	0%	33%	17%	18%	19%	16%	17%	
n project niet genoemd	32%	39%	43%	34%	46%	39%	50%	38%	48%	69%	38%	41%	33%	53%*	46%	38%	37%	43%	38%	35%	33%	33%	0%	44%	38%	40%	40%	